

UZASADNIENIE

Powodowie, J. O. (1), A. O., R. (...), wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków z dnia 11 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc 1387/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 14 maja 2015 r., oraz o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W. na ich rzecz kosztów procesu łącznie z kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 617,00 zł.

W uzasadnieniu podali, iż powołanym wyżej wyrokiem Sąd zasądził od nich na rzecz pozwanego (...) Spółki z o.o. kwotę 3.563,08 zł. wraz z odsetkami i kosztami procesu. Wyrokowi temu w dniu 14 maja 2015 r. nadana została klauzula wykonalności. Pismami z dnia 22 czerwca 2015 r. otrzymali zawiadomienie o wszczęciu przez Komornika Sądowego B. B. egzekucji na podstawie powołanego tytułu wykonawczego. Powodowie zarzucili, że sposób prowadzenia egzekucji narusza podstawowe zasady k.p.c. i reguły egzekucji, ponieważ przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, zatem wszystkie czynności egzekucyjne mogą być prowadzone wyłącznie do tych składników majątkowych, które znalazły się w spisie inwentarza.

Pozwany, (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W., wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany wskazał, że J. O. (2) zawarł w dniu 11 grudnia 2001 r. z (...) Bank S.A. w W. umowę o kredyt nr (...). Dłużnik zmarł dnia 17 grudnia 2002 r. i nie zaspokoił w przypisanym terminie roszczeń względem ww. Banku. Wobec powyższego (...)BANK S.A. złożył do Sądu Rejonowego w Olsztynie wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym kredytobiorcy, w wyniku czego w dniu 01 września 2010 r. powyższy Sąd w sprawie o sygn. akt X Ns 278/10 wydał postanowienie, w myśl którego spadek po zmarłym J. O. (2) nabyli na podstawie ustawy żona J. O. (1) w 1/4 części oraz dzieci: S. O. w 1/4 części, A. O. w 1/4 części i R. O. w 1/4 części, a każde z nich z dobrodziejstwem inwentarza. Postanowienie stało się prawomocne z dniem 23 września 2010 r.

Pozwany podał, że skierował do spadkobierców pisma z dnia 13 lutego 2012 r. z informacją, że na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2011 r. nabył od (...) Bank S.A. wierzytelności z umowy o kredyt nr (...), która została zawarta ze zmarłym J. O. (2) wraz z aktualnym stanem zadłużenia. Powodowie nie podjęli kontaktu z wierzycielem w celu dobrowolnej spłaty zadłużenia po zmarłym J. O. (2), wobec czego pozwany skierował w dniu 05 lipca 2013 r. do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków, Wydział VI Cywilny, pozew o zapłatę przeciwko spadkobiercom. Podniósł, że spadkobiercy na żadnym etapie sprawy nie poinformowali wierzyciela o dokonaniu spisu inwentarza i nie przedstawili na tę okoliczność stosownego dokumentu. W dniu 11 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków, Wydział VI Cywilny, w sprawie o sygn. akt VI Nc 1387/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanym J. O. (1), A. O., R. (...), nakazując im, aby zapłacili solidarnie (...) Spółce z o.o. kwotę 3.563,08 zł. wraz z odsetkami umownymi, liczonymi od kwoty 1.634,23 zł., od dnia 30 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 642,00 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu. Od powyższego orzeczenia dłużnicy nie złożyli sprzeciwu. W dacie 14 maja 2015 r. Sąd nadał nakazowi zapłaty z dnia 11 października 2013 r. klauzulę wykonalności, stwierdzając tym samym, że niniejszy nakaz zapłaty jest prawomocny i jako tytuł wykonawczy uprawnia do egzekucji w całości przeciwko powyższym pozwanym. Pozwany na podstawie powyższego tytułu wykonawczego skierował wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodom. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków B. B. w dniu 22 czerwca 2015 r. wszczął postępowanie egzekucyjne o sygn. akt: Km 55909/15. Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. postępowanie to zostało zakończone wobec całkowitej spłaty należności, tj. zajęcia wierzytelności dłużników.

Pozwany zarzucił, powołując się na art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., że powodowie nie wykazali zaistnienia przesłanek pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Podkreślił, że w niniejszej sprawie nie zachodzi żadna z przesłanek, o których mowa w art. 840 § 1 k.p.c. oraz że zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być

rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego i nie może być oparte na zarzutach, poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego. Po wtóre, powództwo opozycyjne może być wytoczone dopiero po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, chociażby egzekucja nie została jeszcze wszczęta, ale przed wygaśnięciem wykonalności danego tytułu wykonawczego, przez zupełne zaspokojenie stwierdzonego w nim roszczenia.

Pozwany wskazał również, iż powodowie mieli możliwość zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności i żądania, aby w jej treści zostało zamieszczone ograniczenie za długi spadkowe do masy czynnej spadku, czego nie uczynili. Nie złożyli oni również sprzeciwu od nakazu zapłaty. Podkreślił, że zdarzenia, na których powodowie opierają swoje roszczenie, nie miały miejsca po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a przed wydaniem nakazu zapłaty. Nadto, nie jest możliwe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie, w którym został on już wykonany, gdyż w takim przypadku wygasa wykonalność wykonanego w całości tytułu wykonawczego i tym samym nie jest możliwe jego wykonanie.

Sąd ustalił, co następuje:

Wierzyciel pierwotny (...) Bank S.A. z siedzibą w W. oraz J. O. (2) zawarli w dniu 11 grudnia 2001 r. umowę o kredyt nr (...). Dłużnik zmarł w dniu 17 grudnia 2002 r. i pozostawiając niespłaconą należność.

(bezsporne, ponadto dokumenty w aktach sprawy VI Nc 1387/13)

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. złożył do tut. Sądu wnioski o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym J. O. (2). Postanowieniem z dnia 01 września 2010 r. powyższy Sąd w sprawie o sygn. akt X Ns 278/10 stwierdził, że spadek po nim nabyli żona J. O. (1) w 1/4 części oraz dzieci: S. O., A. (...) po 1/4 części każde z nich - z dobrodziejstwem inwentarza.

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Olsztynie, sygn. akt X Ns 278/10, k.10)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie J. B. w dniu 19 września 2011 r. sporządził protokół spisu inwentarza.

(dowód: protokół spisu inwentarza z dnia 19.09.2011r., k. 12-13)

Pozwany (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. nabył od (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wierzytelność, wynikającą z umowy o kredyt nr (...) z dnia 11 grudnia 2001 r. i pismem z dnia 13 lutego 2012 r. poinformował powodów o powyższym, wzywając ich do zapłaty.

(dowód: pismo z dnia 13.02.2012 r., k. 80)

W dniu 11 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków, Wydział VI Cywilny, w sprawie o sygn. akt: VI Nc 1387/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanym: J. O. (1), A. O., R. (...), nakazując im, aby zapłacili solidarnie (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 3.563,08 zł. wraz z odsetkami umownymi oraz kosztami procesu. Od powyższego orzeczenia dłużnicy nie złożyli sprzeciwu. W dniu 14 maja 2015 r. sąd nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności, stwierdzając, że niniejszy nakaz zapłaty jest prawomocny.

(dowód: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11.10.2013r., k. 81, oraz w aktach sprawy VI Nc 1387/13)

Pozwany na podstawie powyższego tytułu wykonawczego skierował wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodom. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu B. B. w dniu 22 czerwca 2015 r. wszczął postępowanie egzekucyjne o sygn. akt Km 55909/15. Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. postępowanie egzekucyjne zostało zakończone wobec całkowitej spłaty należności.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, k. 12 w aktach Km 55909/15, postanowienie z dnia 15.01.2016r., k. 82)

Na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2017 r. powodowie J. (...) potwierdzili, że Komornik w postępowaniu egzekucyjnym wyegzekwował od nich całą należność, wynikająca z przedmiotowego tytułu wykonawczego.

(vide: karta 102v.)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

W niniejszej sprawie powodowie wniesli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu z dnia 11 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc 1387/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 14 maja 2015 r. Tymczasem w sprawie tej, tj. o sygn. akt VI Nc 1387/13, wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, a nie wyrok. Już z tej przyczyny Sąd nie mógł uwzględnić żądania powodów, bowiem nie istnieje orzeczenie, do którego skierowali oni pozew.

Podstawą prawną niniejszego roszczenia jest przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. (w brzmieniu, obowiązującym w dniu wniesienia pozwu), zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa z art. 840 k.p.c. jest wykonalność tytułu wykonawczego. Zasadność roszczenia, stwierdzonego orzeczeniem sądowym, może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może więc być oparte na zarzutach, poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego. W przypadku powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. generalnie chodzi o zdarzenie materialnoprawne, z którym łączy się powstanie, zmiana albo wygaśnięcie stosunku cywilnoprawnego (vide: postanowienie SA w Poznaniu z dnia 11 czerwca 2013 r., I Acz 951/13, LEX nr 1327600).

Powodem oddalenia powództwa było to, że powództwo przeciwegzekucyjne może być skutecznie wytoczone przed wygaśnięciem wykonalności tytułu wykonawczego, co ma miejsce w razie całkowitego zaspokojenia objętego nim roszczenia. Pogląd ten należy uznać za ugruntowany w orzecznictwie i judykaturze. Sąd Najwyższy wypowiedział się w tej kwestii jednolicie.

I tak, w wyroku z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, zgodnie z którym powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości. Podobnie w wyroku z dnia 17 listopada 1988 r., I CR 255/88, Sąd ten stwierdził, że dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia, objętego tytułem wykonawczym. W wyroku z dnia 20 stycznia 1978 r., III CRN 310/77, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że powództwo przeciwegzekucyjne, przewidziane w art. 840 k.p.c., nie jest dopuszczalne po wykonaniu tytułu wykonawczego. Powyższa linia orzecznictwa potwierdzona została w wyroku z dnia 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, którego teza brzmi: „Powództwo przeciwegzekucyjne skierowane jest na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego. Może więc być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku.”

Wyegzekwowanie świadczenia, którego dotyczy tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu z dnia 11 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc 1387/13, jest bezsporne. Okoliczność ta wynika z akt sprawy egzekucyjnej Km 55909/15, zakończonej postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. wobec całkowitej spłaty należności. Na okoliczność tę powołał się wierzyciel i potwierdzili ją sami powodowie.

Wobec powyższego za zbędne uznał Sąd zajmowanie się podnoszoną przez powodów kwestią ograniczenia ich odpowiedzialności w związku z nabyciem spadku po zmarłym dłużniku z dobrodziejstwem inwentarza.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanego wyżej przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd oddalił powództwo, jak w pkt 1 wyroku.

O kosztach procesu, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 105 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013, poz. 490 ze zm.).

SSR Agnieszka Brzowska

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2. (...)

3.(...)

O., dnia 04 września 2017 r. SSR Agnieszka Brzowska